

KATEDRÁLNY INFOLIST

28.12.2009 – 3.1.2010

Liturgický kalendár:

Pondelok	28.12.	Svätých Neviniatok, mučeníkov	<i>Sviatok</i>
Utorok	29.12.	PIATY DEŇ V OKTÁVE NARODENIA PÁNA Sv. Tomáša Becketa, biskupa a mučeníka	<i>Lub. spom.</i>
Streda	30.12.	ŠIESTY DEŇ V OKTÁVE NARODENIA PÁNA	
Štvrtok	31.12.	SIEDMY DEŇ V OKTÁVE NARODENIA PÁNA Sv. Silvestra I., pápeža	<i>Lub. spom.</i>
Piatok	1.1.	SLÁVNOSŤ PANNY MÁRIE BOHORODIČKY	<i>Slávnosť</i>
Sobota	2.1.	Sv. Bazila Veľkého a Gregora Nazianského, biskupov a učiteľ'ov Cirkvi	<i>Spomienka</i>
Nedeľa	3.1.	Druhá nedeľa po Narodení Pána	

Ďakovná pobožnosť na konci roka

Vo štvrtok je koniec kalendárneho roka. **Ďakovná svätá omša s pobožnosťou** bude o **16.00** hod. Kto sa zúčastní na tejto pobožnosti a speve **Te Deum**, môže získať úplné odpustky za obvyklých podmienok (*byť v milosti posväcujúcej, prijať sv. prijímanie, vzbudiť si odpor k hriechu a pomodliť sa na úmysel Svätého Otca*).

Vzývanie Ducha Svätého

Kto sa **1. januára** pri verejnej pobožnosti zúčastní na speve alebo recitovaní hymnu **Veni Creator Spiritus – Príď, Duchu Svätý tvorivý**, môže získať úplné odpustky za obvyklých podmienok.

Svätec týždňa

Sv. Tomáš Becket (1118 - 1170)

Pochádzal zo zámožnej normanskej rodiny. Študoval v Anglicku, Francúzsku a Taliansku. Po návrate ho canterburský arcibiskup vysvätil za diakona. Tomáš bol múdry a rozvážny muž, preto si ho všimol kráľ Henrich II. a vymenoval za svojho kancelára. Čoskoro sa stali dobrými priateľmi. Kráľ Henrich však neraz uskutočňoval opatrenia nepriaznivé pre Cirkev. Po smrti canterburského biskupa, Henrich pretlačil na biskupský stolec svojho priateľa Tomáša v nádeji, že teraz bude môcť lepšie ovládať Cirkev v Anglicku. Tomáš sa ocitol v ťažkej situácii. Rozhodol sa, že ak už má byť biskupom, bude ním naplno. Zriekol sa úradu kancelára, začal viesť prísny život. Zmenil aj postoj ku kráľovej manipulačnej cirkevnej politike. Kráľ začal preto Tomáša nespravodlivo obviňovať a očierňovať. Tomáš utiekol do Francúzska, kde prežil šesť rokov. Na popud pápeža Alexandra sa však vrátil do Anglicka. No kráľ naďalej prechovával voči Tomášovi odpor. Keď raz zvolal: „Ktože ma zbaví tohto obťažného kňaza?“, štyria jeho rytieri v tom videli povel na odstránenie arcibiskupa. Zabili ho priamo v katedrále. Ľud ho hneď začal uctievať ako mučeníka. Pri jeho hrobe sa diali zázraky. Sám kráľ Henrich oľutoval svoje počínanie a pri Tomášovom hrobe konal pokánie. No o 400 rokov neskôr Henrich VIII., ktorý odtrhol Anglicko od Cirkvi, dal Tomášov hrob zničiť a rozprašiť.

ROK KŇAZOV

19.06.2009 - 11.06.2010

Počas týchto týždňov sa v našej rubrike postupne dozvedáme o príprave na kňazstvo v jeho jednotlivých fázach.

Dnes si priblížime tzv. „nižšie svätenia“.

PRÍPRAVA NA KŇAZSTVO –

„NIŽŠIE SVÄTENIA“

Postupná príprava na kňazstvo sa dnes na Slovensku uskutočňuje vo viacerých kňazských seminároch (v Bratislave, Nitre, Banskej Bystrici, Košiciach, Spišskej Kapitule a v gréckokatolíckom seminári v Prešove). Ako sme už spomínali, v priestore seminára bohoslovec naďalej spoznáva a upevňuje svoje povolanie ku kňazstvu. Osobitne mu v tom pomáha špirituál, čiže kňaz, ktorý má na starosti duchovné vedenie bohoslovcov. Je spovedníkom, radcom a duchovným otcom. Špirituáli v seminári vytvárajú tzv. „vnútorné fórum“, lebo ich rozhovory s bohoslovcami sú osobné a zostávajú v tajnosti. „Vonkajšie fórum“ v seminári vytvárajú ďalší kňazi – rektor, vicerektor a prefekt. Títo však môžu bohoslovca spoznávať iba z vonkajšej stránky – či vie dodržiavať poriadok, či nie je tvrdohlavý, lenivý a pod. S týmito predstavenými mávajú bohoslovci osobitné stretnutia – kolokviá, čiže rozhovory. Pri nich sa diskutuje o rôznych problémoch bohoslovca, o jeho vnímaní seminárskeho života a Cirkvi, o jeho predstavách kňazského života a pod. Občas sa s bohoslovcami takto stretne aj diecézny biskup. „Vonkajšie fórum“ a diecézny biskup si tak vytvárajú o bohoslovcovi obraz, na základe ktorého potom uvažujú o jeho súčnosti a schopnosti vykonávať kňazskú službu. Je na svedomí kandidáta, aby im predložil o sebe pravdivý obraz, aby nič neprikrášľoval a nehral, pretože by v konečnom dôsledku ublížil hlavne sebe. Niekedy sa kandidátovi odporučí prehodnotiť alebo odložiť svoje rozhodnutie stať sa kňazom. Bohoslovec tak môže na pár rokov prerušiť štúdium, overiť si ešte svoje povolanie v bežnom živote a potom sa rozhodnúť. Toto „preosievanie“ nemá za cieľ zneisťovať a znechucovať, ale dopracovať sa k jednoznačným, zreлым a pevným rozhodnutiam, ktoré budú vytrvalé.

Ak sa kandidát javí súci na kňazské povolanie, prijme najprv tzv. „ministériá“ (čiže služby), ktoré sa kedysi označovali ako „nižšie svätenia“. Dnes sú to lektorát a akolytát, no v minulosti ich bolo oveľa viac. V kresťanskom staroveku prijímal takéto nižšie svätenia takmer každý, kto vykonával nejakú liturgickú činnosť. Pretože všetko, čo niekto koná ako liturgickú službu, je v blízkom či vzdialenejšom vzťahu ku kňazstvu. V starovekej liturgii boli ku kňazskej službe najbližšie speváci. Okrem lektorov a žalmistov prijímali svätenia aj speváci chrámových zborov. V štvrtom storočí začal pápež sláviť liturgiu až keď mu oznámili meno žalmistu. Z desiateho storočia sa zachoval obrad poverenia žalmistu: „Aby si uveril srdcom to, čo spievaš ústami. A to, čo veríš srdcom, aby si

potvrdoval skutkami.“ Veľká vážnosť liturgického spevu v staroveku vytvorila obrad svätenia spevákov, ktorý takto patrili k duchovenstvu a nosili svoj liturgický odev. (Zrejme už tu možno nájsť korene zásady, ktorá sa udržala v španielskych katedrálach, kde dodnes smie byť organistom iba kňaz.) Všetci speváci mali svoje miesto vo svätyni, alebo blízko nej. Spievali iba muži, z čoho sa vyvinula neskôr tzv. schola cantorum a rozličné katedrálne a kláštorne zbory, kde dodnes spievajú iba muži a chlapci. Toto je tiež pozostatok vnímania každej liturgickej služby ako kňazskej. Svätenia a ustanovovania spevákov v starovekej liturgii však tvorili iba jednu kategóriu tzv. „nižších svätení“. Oveľa známejšie sú nižšie svätenia praktizované ešte aj v období pred a dokonca aj po Tridentskom koncile (1545-1563) až do nedávnej minulosti. Ale o tom až nabadúce.

